

Landschappelijke inpassing Zonneweide Snelle Loop

Gemeente Laarbeek

titel rapport
**Landschappelijke in-
passing Zonneweide
Snelle Loop**

datum
28 mei 2020

projectnummer
P02554

opdrachtgever
Lightsource BP

BRO
Projectleider
RT
Projectteam
SvdS

bron Kaft
googlemaps

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*“Als we anderen de ruimte niet gunnen zullen we zelf steeds
meer opgesloten raken.”*

Prof. Hans Galjaard

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en initiatief	3
1.2 Kaders en uitgangspunten	3
1.2.1 Planvoornemen	3
1.2.2 Beleidskaders	4
1.3 Kenschets (historisch) landschap	6
2 Inpassingsplan	7
2.1 Inrichtingsmaatregelen	8
Slot	8
2.2 Beplantingsindicatie	8
1. Knotbomenrij	8
2. Vogelbosjes	9
3. Bloem-en kruidenrijk grasland	9
Bijlage 1	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en initiatief

Lightsource BP (hierna initiatiefnemer) wil langs de gronden aan de Putweg 2, direct achter melkveebedrijf 'Jos en Nicole Kanters' te Beek en Donk een zonneweide realiseren van circa 18 hectare. Doel van het initiatief is om de gronden door middel van zonne-energie bedrijfsmatig te exploiteren. Met het initiatief wordt bijgedragen aan de verduurzaming van de gemeente Laarbeek én aan de ontwikkeling van beekherstel en de bijbehorende ecologische verbindingzones.

Om zorgvuldig met de duurzame energietransitie om te kunnen gaan heeft de gemeente de 'Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek', opgesteld (augustus 2019). Het uitgangspunt van de visie is dat Laarbeek de grootschalige opwek van energie toestaat, waarbij deze zo goed mogelijk in het Laarbeekse landschap en de gemeenschap wordt ingepast. Elke ontwikkeling in het buitengebied dient namelijk bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het betrokken gebied en de naaste omgeving. Vanuit de visie zijn er een aantal voorwaarden gesteld waaraan een project wordt getoetst.

Een voorwaarde voor het toestaan van een ontwikkeling is onder andere een goede landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing richt zich op de uitstraling en de verankering van de ontwikkeling naar de omgeving toe en tevens

op de interne ordening en inrichting van het perceel. Aspecten zoals oriëntatie, ligging, ontsluiting en toe te passen groenelementen worden hierin meegenomen.

Onderhavig advies geeft inzicht in welke inrichtingsmaatregelen er genomen moeten worden opdat de beoogde ontwikkeling kan worden gerealiseerd.

1.2 Kadern en uitgangspunten

Het plan voldoet in beginsel aan de kaders vanuit het vigerende beleid met betrekking tot landschappelijke inpassing en aan de eisen/wensen vanuit het planvoornemen.

1.2.1 Planvoornemen

Het plangebied kan worden onderverdeeld in twee gedeeltes, namelijk de ontwikkeling van de zonneweide en daarnaast de ontwikkeling van het beekherstel en bijbehorende ecologische verbindingzone. De laatstgenoemde ontwikkeling zorgt voor de maatschappelijke meerwaarde in relatie tot ruimtelijke kwaliteit. Onder andere de gemeente Laarbeek en het Waterschap hebben de opgave om de watergangen zoveel als mogelijk te laten ontwikkelen naar een meer natuurlijke vorm.

De komst van de zonneweide maakt het mogelijk om beide ontwikkelingen door te voeren. Middels een gedeeltelijke ruilverkaveling en verkoop van gronden zullen de aangrenzende gronden van de snelle loop en de Aa in eigendom komen van het Waterschap. Hierdoor heeft het Waterschap voldoende ruimte om tot de ontwikkeling van het beekherstel te komen.

De tussenliggende ruimte, van ongeveer 18 hectare zal worden ingezet als zonneweide.

Doordat de gronden in eigendom komen van het Waterschap blijft de beek na zijn herstel ook na de periode van de omgevingsvergunning (ong. 25 jaar) ook in stand. In onderstaande afbeelding is te zien hoe de nieuwe eigendomsgrenzen komen te liggen. De invulling van het beekherstel zal door het Waterschap ontworpen en gerealiseerd worden. Wel maakt deze ontwikkeling deel uit van het gehele project, waardoor duidelijk de samenwerking tussen beide ontwikkelingen in stand blijft.

Figuur 1: ligging gronden zonneweide (roze) en beekherstel Waterschap (groen)

1.2.2 Beleidskaders

Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek: H4 specificatie zonneparken

De visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van zonneparken en geeft voorwaarden aan locatie en inrichting. In ieder geval moet de landschappelijke inpassing antwoord kunnen geven op de geschiktheid van het landschapstype, de geschiktheid van de precieze locatie, ontwerp en omvang en inrichting van het terrein en het meervoudig ruimtegebruik.

De beoogde projectlocatie bevindt zich binnen het Aa-landschap en buiten het gebied rondom de Eyckenlust. Hiermee voldoet het aan de geschiktheid voor een grootschalig zonnepark.

Het zonnepark sluit aan en versterkt bestaande landschapselementen en is met de inrichting afgestemd met het omliggende masterplan 'Beekherstelproject De Blauw Poort'. Meervoudig ruimtegebruik kan worden gezocht in kansen voor de koppeling met vernatting en waterberging in het verlengde van het beekherstelproject. In hoofdstuk 2 – Inpassingsplan is aangegeven op welke manier het ontwerp en inrichting zijn vormgegeven.

Structuurvisie Laarbeek 2010 – 2020 'Groei in balans: Toepassing lagenbenadering op Laarbeek

Het plangebied maakt onderdeel uit van deelgebied 'waterland' in de Structuurvisie. Hier is aangestuurd op het herkenbaar maken van beken en waterlopen als ruggengraat van het landschap (natte natuurontwikkeling en waterretentie). Daarnaast worden er robuuste ecologische verbindingen

vormgegeven om samen te komen tot een duurzame landschapsontwikkeling

Voor ontwikkelingen in het buitengebied hiervan fungeert het Landschapsontwikkelingsplan Laarbeek als kader.

Landschapsontwikkelingsplan Laarbeek

Het landschapsontwikkelingsplan Laarbeek dient als basis voor de uitwerking van de voorwaarden en kaders landschappelijke inpassing welke in de 'Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek' en 'Structuurvisie Laarbeek' zijn geschept. Het plangebied maakt hierin onderdeel uit van deelgebied Leek en De Biezen. Gewenste ontwikkelingen voor dit gebied zijn:

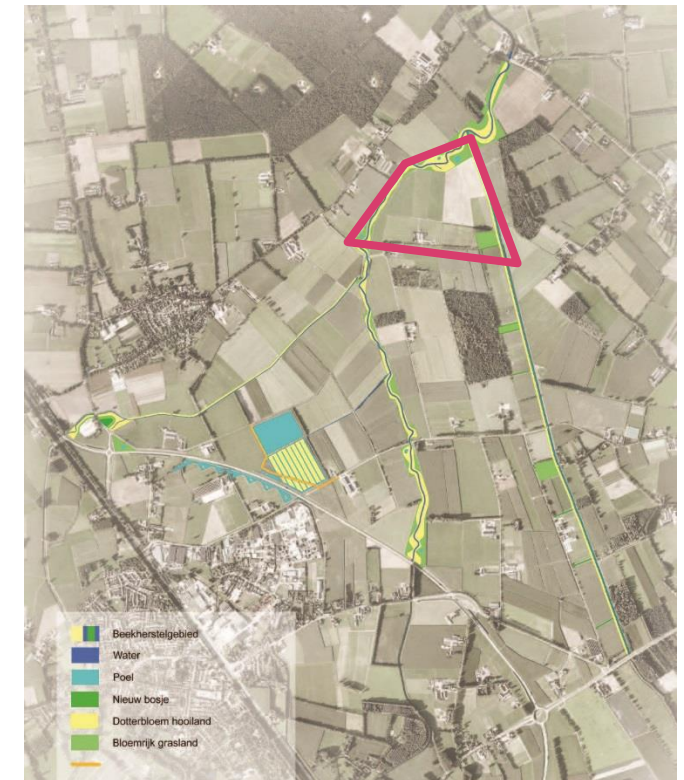
- Water als ordeningsprincipe voor landgebruik;
- Ontwikkelen van natte natuurwaarden;
- Beleefbaar, bruikbaar en recreatief aantrekkelijk water.

Het leeuwendeel van deze gewenste ontwikkelingen worden door het masterplan 'Beekherstelproject De Blauw Poort' in dit gebied gerealiseerd. De projectlocatie haakt hierop aan door kwalitatieve en passende overgangen te maken naar zowel het masterplan als het melkveebedrijf. Daarnaast zorgt het versterken van bestaande structuren en het toevoegen van een recreatief pad in het zuidoosten voor het beleefbaar maken van het gebied in zijn geheel.

Masterplan 'Beekherstelproject De Blauwe Poort': H5 Detailuitwerkingen

In de uitwerking van het onderdeel 'Beekherstel' van de Blauwe poort is beoogd om de Aa nabij het plangebied te laten hermeanderen. Tevens voorziet het masterplan de Snelle loop ten oosten van het plangebied van een

ecologisch robuust profiel. Het masterplan creëert een nieuw landschappelijk raamwerk passend binnen de identiteit van de deelgebieden. De Aa volgt een basisprofiel met de watergang, verlaagde beddingen, enkele geïsoleerde poelen/bosjes en aan de randen als overgang naar het landelijk gebied bloemrijk grasland. De landschappelijke inpassing sluit aan op de rand van het masterplan met bloemrijk grasland, een zoom van 7 meter buiten het hekwerk van het zonnepark.

Figuur 2: ligging locatie in het Masterplan Beekherstelproject De Blauwe Poort

Bestemmingsplan Buitengebied 2010

De gronden hebben een agrarische bestemming met de aanduiding – landschapswaarden. Deze gronden zijn bestemd voor het behoud, herstel en/of ontwikkeling van de landschapswaarden en natuurwaarden in het algemeen.

In de landschappelijke inpassing is rekening gehouden met de aanwezige landschappelijke karakteristiek en zijn maatregelen voorgesteld om de landschapswaarden ter plaatse te versterken.

Op een groot gedeelte van het plangebied gelden de functieaanduidingen specifieke vorm van agrarisch met waarden – cultuurhistorisch waardevol gebied, dassenleefgebied en struweelvogels.

Met de inrichtingsmaatregelen houden we rekening met deze waarden door o.a. hekwerken passeerbaar te maken en de aanplant van opgaand groen wat bijdraagt aan het leefgebied van struweelvogels.

Gedragscode Zon op Land:

H3.5 Ontwerp en beheer

Lightsource BP is als lid van Holland Solar aangesloten bij de 'Gedragscode Zon op Land'. De gedragscode doet een aantal concrete toezeggingen zodat zonneparken op land ook meerwaarde kunnen bieden voor een gebied, naast de bijdrage aan de energietransitie. Aandacht voor ontwerp en beheer, werken aan integrale landschapsopgaven, monitoren en bijsturen en na het project is het voormalig grondgebruik mogelijk.

De landschappelijke inpassing volgt de gedragscode van Zon op land op. Er wordt afgestemd met lokale en nationale (natuur)organisaties zoals o.a. de samenwerking met het masterplan. Specifieke

natuurelementen worden toegevoegd en/of versterkt, klein wild kan het park binnen gaan en er worden inheemse, kruidenrijke vegetaties gebruikt. Er vindt voldoende bewatering plaats om de verdroging van de bomen te voorkomen door voldoende ruimte tussen de zonnepanelen. Er is geen sprake van het gebruik van pesticiden en herbiciden.

Tot slot zal om te beoordelen dat er meerwaarde optreedt voor natuurwaarden, de leden van Holland Solar een 0 meting en monitoring uitvoeren (resultaten zijn openbaar). Initiatiefnemers bouwen de mogelijkheid in om extra mitigerende maatregelen te nemen als blijkt dat de negatieve effecten door de zonnepanelen op natuurwaarden groter zijn dan initieel aangenomen. Na het project is vervolgens het voormalig grondgebruik mogelijk.

1.3 Kenschets (historisch) landschap

De planlocatie behoort tot het vroegere gemeent van de heerlijkheid Beek en Donk. Het waren beemden die door de inwoners gezamenlijk werden gebruikt om te hooien en hun vee te laten grazen. In het verleden kwamen deze gronden geregeld onder water te staan doordat de Aa buiten haar oevers trad.

In vroegere kaarten is het plangebied aangeduid als het Liesven, een voormalig ven dat was aangetakt op de Aa. Het ven werd in de 19^e eeuw als gevolg van ontginningswerkzaamheden gedeeltelijk gedempt en bij de herinrichting van de Snelle Loop in 1947 volledig opgevuld met grond afkomstig van het vroegere wallichaam van de landweer. Door verdere ruilverkavelingen en schaalvergroting van de landbouw in de jaren erna werd de inrichting rationeler van aard en functioneel opgezet. Evenals de inrichting van de Aa.

Dit beeld is door de jaren heen in stand gehouden door het agrarisch landbouwgebruik rondom de watergangen. De landschappelijke structuren worden tegenwoordig bepaald door laanbeplanting langs wegen, enkele bospercelen en erfbeplanting op particulieren gronden.

Figuur 1: aanduiding plangebied 1900 (bron:topotijdreis)

Figuur 2: 1930 (bron:topotijdreis)

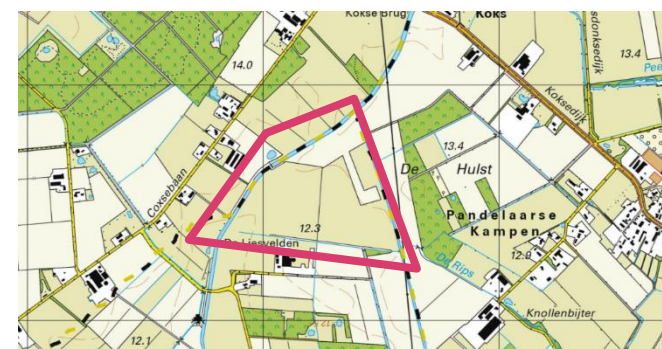
Figuur 3: 1955 (bron:topotijdreis)

Figuur 4: 1985 (bron:topotijdreis)

Figuur 5: 2000 (bron:topotijdreis)

Figuur 6: 2019 (bron:topotijdreis)

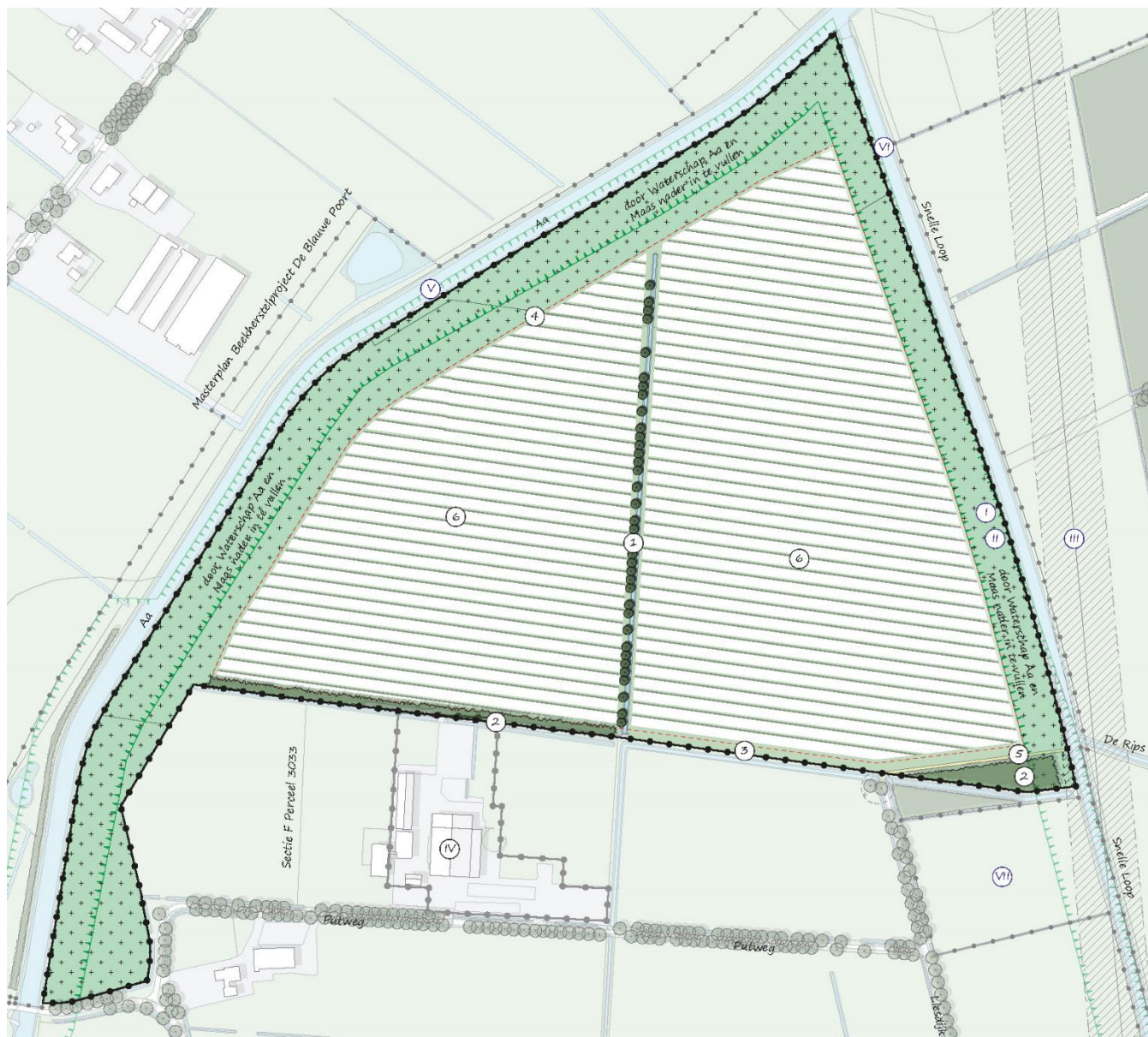
2 Inpassingsplan

Bij het toestaan van een ruimtelijke ontwikkeling is het van belang dat alle ruimtelijke waarden worden meegewogen. Een plan kan immers afbreuk doen aan bestaande landschappelijke of cultuurhistorische waarden. De landschappelijke inpassing bestudeert de omgeving en aan de hand daarvan worden ruimtelijke randvoorwaarden opgesteld. Als aan deze voorwaarden worden voldaan kan de ontwikkeling op een natuurlijke en verzorgde wijze worden ingepast en aansluiten op de aanwezige landschapsstructuren.

Om de planontwikkeling mogelijk te maken zijn een aantal inrichtingsmaatregelen voorgesteld die op basis van het planvoornemen, de beleidskaders en kennis van het landschap en locatie zijn vormgegeven. Nevenstaande schets illustreert de voorgestelde maatregelen, gevolgd door een argumentatie.

Concreet zijn de volgende ingrepen voorgesteld:

1. Informele structuur van geknotte elzen langs bestaande watergang tot aan Putweg.
2. Aanplant vogelbosjes in overhoek en struweel langs zuidzijde, draagt bij aan robuuste ecologische verbindingzone;
3. Aanleg bloem- en kruidenrijk grasland, zoom van ca. 7m buiten hekwerk als overgang.;
4. Nieuw hekwerk met om de 50m en nabij hoeken faunadoorgangen, grofmazig uitgevoerd;
5. Recreatief gebruik door het aanleggen van zandpad;
6. Ruimte voor het plaatsen van pv stellingen, in zuid opstelling.

Figuur 7: Inrichtingsschets zonneweide Snelle Loop

2.1 Inrichtingsmaatregelen

Met de inpassing wordt aangesloten op de aanwezige landschapkenmerken en kansen voor natuurontwikkeling. Het open karakter van het landschap blijft waar mogelijk behouden.

1. Informele structuur van geknotte elzen langs bestaande watergang tot aan Putweg.
Hiermee wordt ingezet op het versterken en leesbaar maken van het element 'water'. Het geeft invulling aan het historische gegeven dat het gebied in de overstromingsvlakte van de Aa is gelegen maar in de huidige situatie niet als zodanig herkenbaar is. Naar het noorden toe sluit de bomenrij aan op het verloop van de Aa, richting het zuiden ligt deze in het verlengde van de centrale hoofdwaterloop van de Donksche Broek.
2. Aanplant vogelbosjes in overhoek en struweel langs zuidzijde.
Door een eenduidige en zuivere opstelling van zonnepanelen ontstaat in de zuidoostelijke hoek van het plangebied ruimte. De Snelle Loop vormt een belangrijke ecologisch element die kleine percelen als deze, met elkaar verbindt. Op deze manier ontstaat een stapsteen die een bijdrage levert aan o.a. het leefgebied van struweelvogels en de das.
3. Aanleg bloem- en kruidenrijk grasland.
De zuidzijde heeft voor de helft een zoom van bloem- en kruidenrijk grasland. Dergelijk op deze manier ingerichte oppervlaktes trekken veel insecten aan als hommels en vlinders, waarmee ingespeeld wordt op de landelijke afname van het aantal insecten. Deze geschakeerde inrichting

verhoogt ook nog eens de belevingswaarde van het geheel en zorgt voor een vriendelijke aanblik. De zoom van ca. 7m ligt buiten het hekwerk en dient als overgang.

4. Nieuw hekwerk met om de 50m en nabij hoeken fauna-doorgangen, uitgevoerd in een landelijke stijl.
Ter afscheiding van de zonneweide wordt rondom een grofmazig gaashekwerk geplaatst uitgevoerd in landelijke stijl. Om migratie van kleine zoogdieren niet te benadelen wordt bekeken welke optie in dit gebied het beste van toepassing is:
 - Onderzijde hekwerk iets komt iets boven maai-veld te liggen
 - Nabij hoekpunten en om de 50m faunadoorgangen te maken
 Tussenafstand hekwerk en panelen bedraagt ca. 3m.
5. Recreatief gebruik door het aanleggen van zandpad.
'Beleefbaar, bruikbaar en recreatief aantrekkelijk water' wordt in het landschapsontwikkelingsplan omschreven als gewenste ontwikkeling. Het aanleggen van zandpaden langs de randen van het plangebied maakt recreatief medegebruik zoals wandelen, fietsen en vissen voor een groter geheel mogelijk. Daarnaast fungeren zandpaden als ecologische linten, insecten komen voornamelijk voor op plekken waar bermen extensief worden onderhouden.
6. Ruimte voor het plaatsen van pv stellingen, in zuid opstelling.

Het landschap van de Aa kenmerkt zich door extensief ruimtegebruik, openheid en verre doorzichten. Vanuit landschappelijke overwegingen is het daarom wenselijk om de oriëntatie van panelen zo eenduidig en laag mogelijk te houden, zodat een zo recht mogelijke rooilijn ontstaat met zo weinig mogelijk vertanding langs zichtbare zijdes. Daarom is gekozen voor een zuidopstelling. Doorgaans wordt hiervoor de bestaande verkavelingsrichting gevolgd om een logische aansluiting bij omliggend gebied te maken.

Slot

De nieuwe ontwikkeling aan de Putweg kan middels de voorgestelde inrichtingsmaatregelen landschappelijk worden ingepast waardoor er op een verzorgde en natuurlijke manier aangesloten worden op de aanwezige landschappelijke structuren en kwaliteiten. Kracht van deze kwaliteitsverbetering is dat niet alleen landschappelijk, maar ook ecologisch een meerwaarde kan worden behaald, wat als nieuwe kwaliteitslaag aan het gebied wordt toegevoegd.

2.2 Beplantingsindicatie

De soortensamenstelling voor de toe te voegen beplanting is toegespitst op inheemse soorten die passen bij het karakter van het gebied en de bodemgesteldheid. In onderstaande tabel zijn de verschillende vakken, maatvoering, voorgesteld sortiment, plantverband en het aantal aan te schaffen stuks opgenomen.

1. Knotbomenrij

Aanplant

- bomen in een brede grasberm ca. 5m
- wisselende tussenafstand tussen 6 en 20m1
- aanplant tussen half november en half maart;
- minimale omtrek 10-12cm
- plantgat 1,5x omvang kluit
- plantvak minimaal 0,5m uit insteek sloot
- voorzien van onbehandelde boompaal ten zuidwesten
- toepassen grondverbetering

Beheer

- eerste 2 jaar voldoende water geven
- jaarlijkse controle op beschadigingen

- door middel van een visuele beoordeling kan worden bekeken of onderhoudsnoei noodzakelijk is
- snoeiafval verwijderen

2. VogelbosjesAanplant

- 2-3- jarig bosplantsoen
- maat 60-80cm hoogte
- planten in driehoeksverband
- buitenste rij op 0.5m uit de perceelrand
- afstand tussen de rijen 1.00 meter

- plantafstand in de rij 1.00 meter
- aanplant tussen half november en half maart
- voorvriezen grondoppervlak
- aanplant in groepen van 5 tot 7 stuks

Beheer

- eerste 2 jaar voldoende water geven
- door middel van een visuele beoordeling kan worden bekeken of onderhoudsnoei noodzakelijk is, een eerste beoordeling na ong. 5 jaar.

3. Bloem-en kruidenrijk graslandAanplant

- middengebied (binnen hekwerk) niet inzaaien maar spontane ontwikkeling
- buiten hekwerk inzaaien met middelhoog inheems bloemrijk graslandmengsel*
- eindhoogte ca. 60 - 100cm
- bovenste 4-6cm afplaggen of onderspitten
- indien nodig vals zaaibed aanleggen, om de 2-3 weken (na kiemen) ondiep schoffelen
- zaaien: jaarrond, maar bij voorkeur in de nazomer of het vroege voorjaar
- gemiddeld 1 gram per m2

Beheer

- voorzien van voldoende water na aanplant
- middengebied extensief begrazen met schapen
- buiten hekwerk jaarlijks 1-2 x maaien en afvoeren

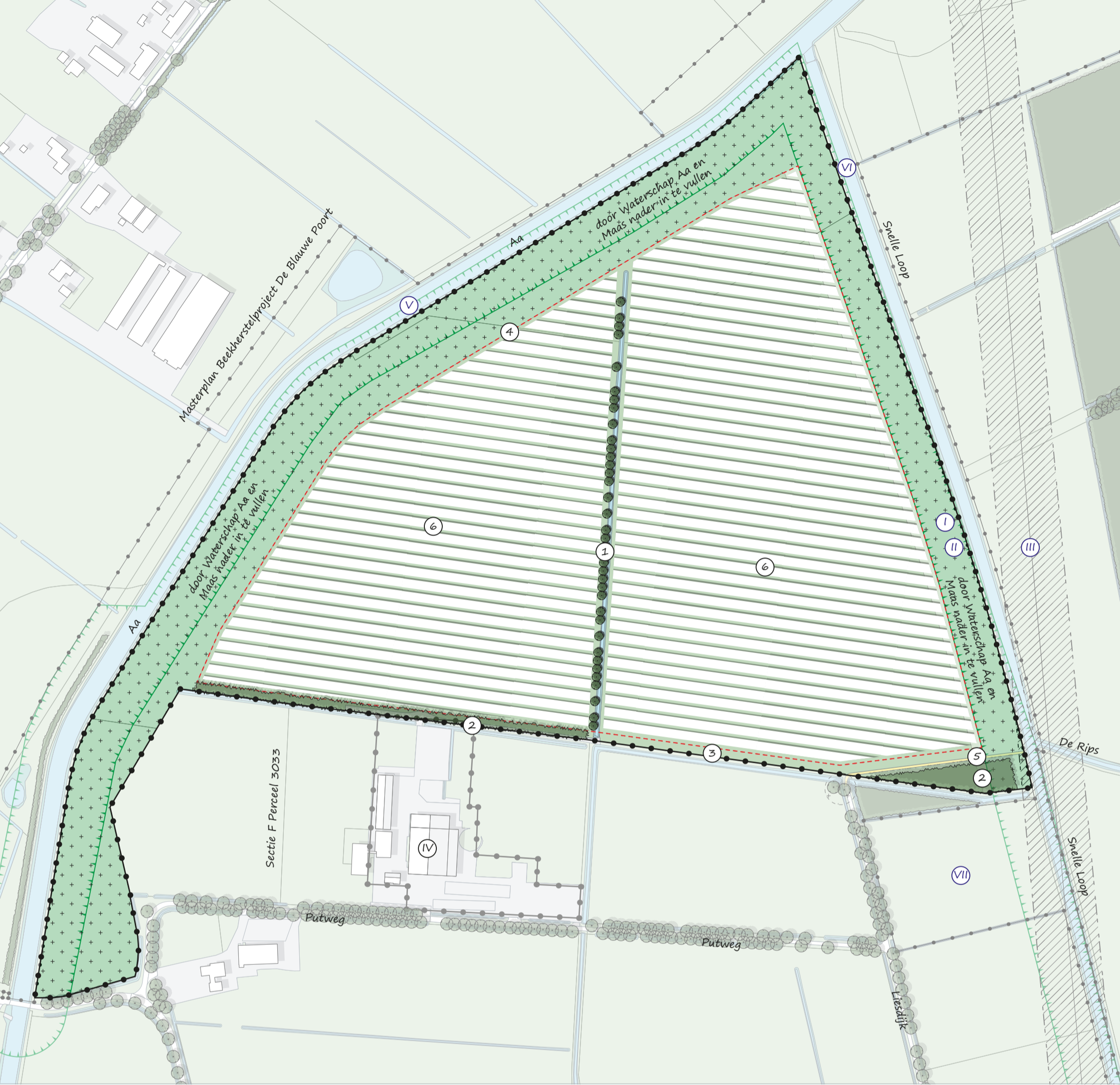
*of vergelijkbaar

Tabel 1 Beplantingsindicatie

Inrichtingselement	Omvang/stuks	Voorgesteld sortiment	Verband
1. Knotbomenrij	850 m ¹ / 40 – 60 stuks	100 % Alnus glutinosa (Zwarte els)	rij
2. Vogelbosje	3.266m ² / 3.266 stuks	15% Rhamnus frangula (Sporkehout) 15% Viburnum opulus (Gelderse roos) 10% Prunus padus (Gewone vogelkers) 10% Corylus avellana (Hazelaar) 10% Amelanchier lamarckii (Amerikaans krentenboompje) 10% Cornus sanguinea (Rode kornoelje) 10% Acer campestre (Spaanse aak) 10% Sorbus aucuparia (Wilde lijsterbes) 5% Prunus spinosa (Sleedoorn) 5% Rosa canina (Hondsroos)	Driehoeksverband 1 x 1m, aanplant in groepen van 5 – 7 stuks per soort.
3. Bloem- en kruidenrijk grasland (in te zaaien*)	2.500m ²	10% Achillea millefolium - Duizendblad 10% Hypochaeris radicata - Gewoon biggenkruid 10% Leontodon autumnalis - Vertakte leeuwentand 10% Leucanthemum vulgare - Gewone margriet 10% Lotus corniculatus - Gewone rolklaver 10% Plantago lanceolata - Smalle weegbree 10% Prunella vulgaris - Gewone brunel 10% Ranunculus acris - Scherpe boterbloem 10% Trifolium arvense - Hazenpootje 10% Trifolium repens Friesch-Groninger witte klaver	n.v.t.

Bijlage 1

Inpassingsplan zonneweide Snelle Loop

Vigerend bestemmingsplan

I Gebiedsaanduiding - Ecologische verbindingzone

II Functieaanduiding - Specifieke vorm van agrarisch met waarden Dassenleefgebied/ struweelvogels

III Dubbelbestemming - Leiding hoogspanningsverbinding

IV Functieaanduiding - Zorgboerderij

Masterplan Beekherstelproject De Blauwe Poort

V verleggen verloop Aa, Dotterbloem hooiland met poelen, Bloemrijk grasland

VI Profielverloop Snelle Loop, Parallelle waterloop met landweer middenin Oevers met dotterbloem hooiland

VII Bloemrijk grasland met nieuw bosje

Landschappelijke inpassing

1 Informele structuur van geknotte elzen langs bestaande watergang tot aan Putweg. Geeft betekenis aan de hoofdwaterloop van de Donksche Broek

2 Aanplant vogelbosjes in overhoek en struweel langs zuidzijde, draagt bij aan een robuuste eco-verbindingzone

3 Aanleg bloem- en kruidenrijk grasland, zoom van ca. 7m buiten hekwerk als overgang

4 Nieuw te plaatsen hekwerk met om de 50m en nabij hoeken faunadoorgangen, uitgevoerd in een landelijke stijl

5. Recreatief medegebruik door het aanleggen van zandpad

6. Ruimte voor het plaatsen van pv stellingen, in zuid opstelling

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Tegelen

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01